

БССР

У 2 ПАЛЛОВЕ

XX СТ.

**1. Складванне
біпалярнага свету
і пачатак
“халоднай
вайны”**

свету на аснове Ялцінска-
Пацдамскай сітэмы міжнародных
адносін.

Еўрапейскія краіны за час вайны
страцілі былую магутнасць, на ролю
сусветных лідэраў сталі

ЗША прэтэндаваць **СССР**

- Засяродзіў у сваіх
руках каля 60% усяго
багацця свету

- Меў аўтарытэт
пераможцы
фашызма і
магутнейшай
свеце арміі

«Халодная вайна» — супрацьстаянне паміж былымі саюзнікамі, якое характэрызуецца: падзелам свету на ваенна-палітычныя блокі, вядзеннем прапагандысцкай ідэалагічнай вайны, актыўным удзелам у баявых дзеяннях на перыферыі, гонкай узбраенняў.

Європа после Второй мировой войны.

Cold War Military alliances	
	Founding members of the North Atlantic Alliance (NATO) 1949
	Entry: Greece and Turkey 1952, West Germany 1955, Spain 1982
	Founding members of the Warsaw Pact 1955
	Entry: East Germany 1968
	Withdrawal: Albania 1968

Вялікабрытанія

СССР

Нарвегія

Фінляндія

Швеція

ГДР

Польшч

а
Чэхаславакія

ФРГ

Францыя

Аўстрыя

Венгрыя

Румынія

Югаславія

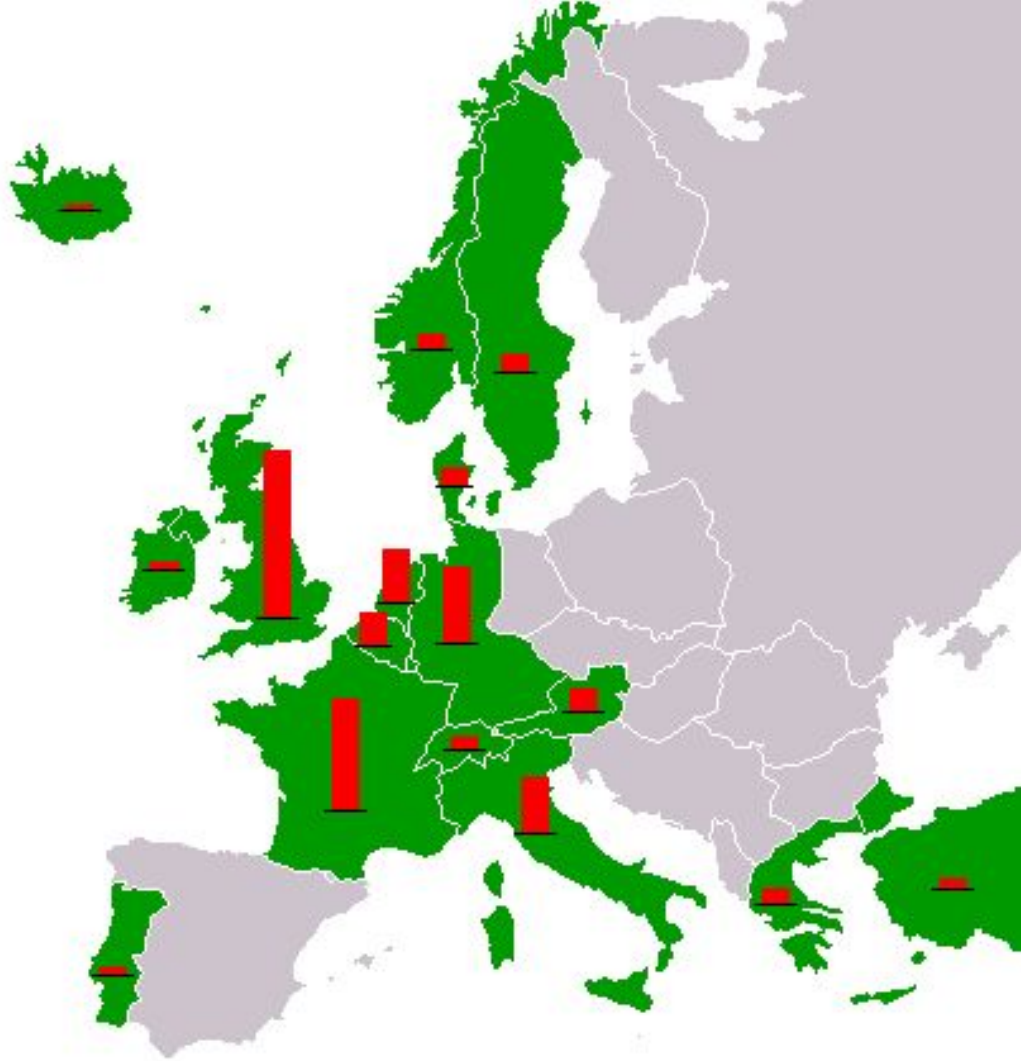
Балгарія

Іспанія

Італія

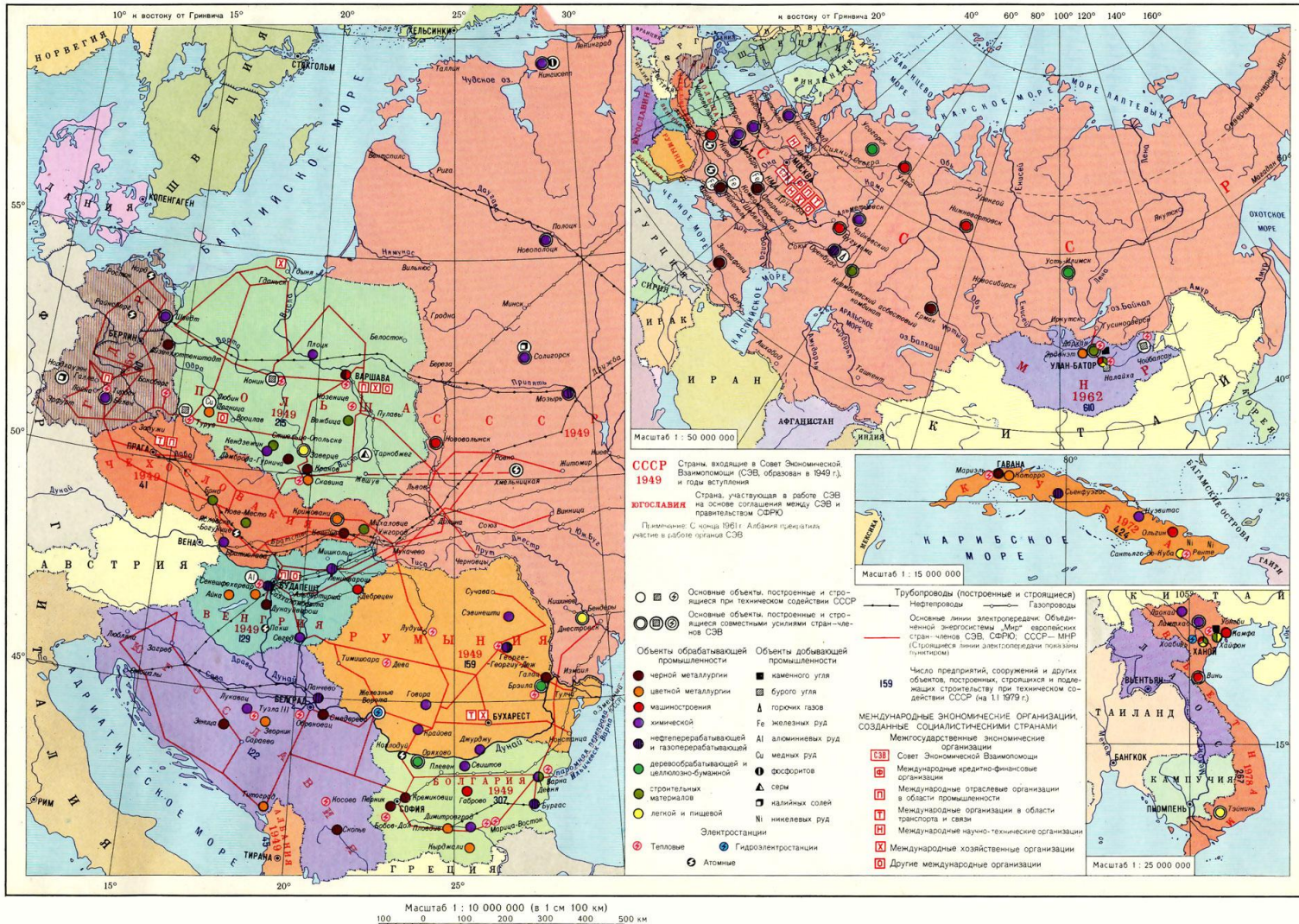
Турцыя

Грецыя

Для дапамогі
еўрапейскім
краінам у
аднаўленні пасля
вайны ў 1948 г.
пачаў
ажыццяўляцца
“план Маршала”
(18 краін). Краіны
сацблоку
адмовіліся ад
удзелу ў ім.

• Країни сацблоку стварають у 1949 г. Совет економічної взаємодопомоги

Ствараюцца ваенна-палітычныя блокі

- 1949 г. –
Арганізацыя
паўночнаатлан
тычнага
дагавора
(НАТА) – 12
краін

- 1955 г. –
Арганізацыя
Варшаўскага
дагавора (АВД) – 8
краін

Біпалярны

БССР на міжнароднай арэне

- 1944 г. – Міністэрства замежных спраў БССР
- 1945 г. – БССР – рэспубліка-заснавальніца ААН
- 1958 г. – прадстаўніцтва БССР пры ААН

**2. Грамадска-
палітычная сітуацыя і
аднаўленне
гаспадаркі пасля
вайны
(1944-1953 гг.)**

- Аднаўленне палітычных рэпрэсій і ўмацаванне культуры асобы Сталіна.

- Працэсы супраць кіруючых работнікаў, навукоўцаў, літаратараў. (П. Саевіч, А. Жэбрак)

- У 1947 г. прайшлі выбары ў ВС БССР, аднавілі дзейнасць

пра... амсамос
ар...

Старшыня МДБ
БССР
Л. Цанава

У 1952 г. у Мінску быў узведзены помнік
Сталіну

Антысавецкі супраціў

- Тайныя моладзевыя таварыствы – “Чайка”, “Саюз беларускіх патрыётаў”, “Свабодная Беларусь” – раскрытыя і ліквідаваныя ў 1946-47 гг.
- Узброены супраціў – часткі АК, УПА, “лясныя браты” з часам губляюць падтрымку мясцовага насельніцтва і крывіналізуюцца – ліквідаваны да 1952 г.

Расціслаў
Лапіцкі

Аднаўленне гаспадаркі

- 4-я пяцігодка (1946-1950 г.)
- 1949 г. – даваенны узровень ў прамысловасці, 1950 г. на 15% большы.
- МАЗ, МТЗ, МОТАВЕЛА, Віцебскі дывановы камбінат і г.д.
- У 1947 г. уведзена больш 90 прадпрыемстваў

- 1946 г. – засуха
- Калектывізацыя Заходняй Беларусі – 1950 г. – 83% у калгасах.
- Нізкія закупачныя кошты на сельгаспрадукцыю, адсутнасць грашовай аплаты працы сялян, нізкі ўзровень механізацыі

ана

**3. Спробы
дэмакратызацыі
грамадства
(1954-1964 гг.)**

Барацьба за ўладу пасля смерці І. Сталіна

ЗАХАВАННЕ СТАЛІНСКАЙ СІСТЭМЫ	РЭФОРМА СТАЛІНСКАЙ СІСТЭМЫ
К. Варашылаў В. Молатаў Л. Кагановіч	Л. Берыя (растраляны ў 1953) Г. Маленкоў (зняты з пасады) М. Хрушчоў (з 13.09.1953 Першы сакратар ЦК КПСС, з 27.03. 1958 Старшыня СМ СССР)

1956 г. – XX з'езд партыі, даклад М. Хрушчова “Аб кульце асобы і яго наступствах”

Дэсталінізацыя і дэмакратызацыя грамадства:

- пачатак рэабілітацыі ахвяр сталінскіх рэпрэсій (каля 700 тыс.)
- - вызваленне большасці асуджаных з ГУЛАГу
- - змяншэнне цэнзурнага кантролю ў СМІ і мастацтве
- - дэмантаж помнікаў Сталіну і перавуліц

Супярэчнасці:

- Крытыка Сталіна, але не сістэмы
- Умацаванне ўлады Хрушчова

- У грамадска-палітычным жыцці час праўлення М. Хрушчова атрымаў назву «**адліга**», якая наступіла пасля доўгай сталінскай зімы»:
- - дазвол друкаваць творы паэтаў і пісьменнікаў, забароненых пры Сталіне
- - большая адкрытасць СССР свету – 1957 г. – сусветны фестываль моладзі і студэнтаў у Маскве
- - новыя тэндэнцыі ў літаратуры, кіно, тэатры

I.
Эрынбург

Рэформы ў прамысловасці:

1957 г. Дэцэнтралізацыя кіравання эканомікай і перабудова кіравання прамысловасцю з **галіновага прынцыпу на тэрытарыяльны**: ліквідаваліся 10 міністэрстваў і ствараліся тэрытарыяльныя органы – **саўнаргасы**.

1962 г. узбуйненне саўнаргасаў.

Вынік: рэформы не прынеслі кардынальных паляпшэнняў у эканоміцы, а толькі ўзмацнілі прамыслова-кіраўнічую блытаніну.

- ***Сацыяльная пераарыентацыя прамысловасці*** – павелічэнне аб’ёмаў вытворчасці тавараў народнага спажывання, павелічэнне капіталаўкладанняў у с/г, лёгкую і харчовую прамысловасць.
- ***Развіццё неметалаёмкіх галін прамысловасці БССР*** – прыборабудаванне і электроніка, хімічная прамысловасць (ускладненне экалагічнай сітуацыі), энергетыка

Рэформы ў сельскай гаспадарцы

1953 – 1958 гг.:

*ажыўленне сельскагаспадарчай
вытворчасці:*

- Павелічэнне закупачных коштаў;
- Спісанне запазычанаў, памяншэнне падаткаў з калгаснікаў і іх адмена (1958);
- Засваенне цаліных земляў;
- Умацаванне МТБ;
- Пашырэнне гаспадарчай самастойнасці калгасаў.

1959 – 1964 гг.:

умацаванне адміністрацыйнага ціску на аграрны сектар:

- Ліквідацыя МТС і продаж тэхнікі калгасам;
- Узбуйненне калгасаў, стварэнне буйных аграгаспадарак;
- Неабгрунтаванае пашырэнне пасеваў кукурузы і заданні па загатоўцы мяса;
- Ганенні на падсобныя сялянскія гаспадаркі.

Сацыяльная палітыка

- Павышэнне мінімальнага заробку на 35%;
- Павелічэнне памераў пенсій у 2 разы
- Разгортванне масавага жыллёвага будаўніцтва («хрушчоўкі»);
- Увядзенне грашовай аплаты працы калгаснікаў;
- Устанаўленне 7-гадзіннага рабочага дня;
- Адмена платы за навучанне

Вынікі гаспадарчых рэформ

- Рэзкае пагаршэнне эканамічнай сітуацыі.
- Падзенне сельскагаспадарчай вытворчасці.
- Пагаршэнне забеспячэння прадуктамі харчавання

Рашэнне праблем за кошт працоўных.

- Зніжэнне тарыфных расцэнкаў на вытворчасці.
- Рост коштаў на прадукты.
- Імпарт збожжа.

**4. Грамадска-
палітычнае
жыццё і развіццё
гаспадаркі БССР
у 1965 – 1985 гг.**

- На пленуме ЦК КПСС у 1964 г. **М.С. Хрушчоў** быў абвінавачаны ў “валюнтарызме і суб’ектывізме” і зняты з пасады Першага сакратара ЦК КПСС.
- Генеральным сакратаром (1966) ЦК КПСС быў выбраны **Л.І. Брэжнеў**. Старшынёй Савета Міністраў СССР стаў **А.М. Касыгін**.
- Змянілася і кіраўніцтва БССР пасаду першага сакратара ЦК КПБ замест **К.Т. Мазурава** заняў **П.М. Машэраў**

Перыяд 1965-1985 г. атрымаў назву “застой”

✓ Зварочванне працэсаў дэсталінізацыі і дэмакратызацыі грамадства:

- Спыненне працэсу рэабілітацыі рэпрэсаваных (каля 200 чал.)
- Узмацненне цензуры (*пастанова ЦК КПСС “Аб павышэнні адказнасці кіраўнікоў органаў друку, радыё, тэлебачання, кінематаграфіі, устаноў культуры і мастацтва за ідэйна-палітычны ўзровень публікуемых матэрыялаў і рэпертуару”, 1969*)
- Пашырэнне прымянення артыкулаў Крымінальнага кодэксу за антысавецкую прапаганду, захаванне і распаўсюджванне літаратуры такога зместу
- Замоўчванне і адсутнасць крытыкі негатыўных з’яў савецкай рэчаіснасці

Вынік: з'яўленне дысідэнцкага руху – супрацьстаянне савецкай ідэалогіі без гвалтоўных метадаў барацьбы.

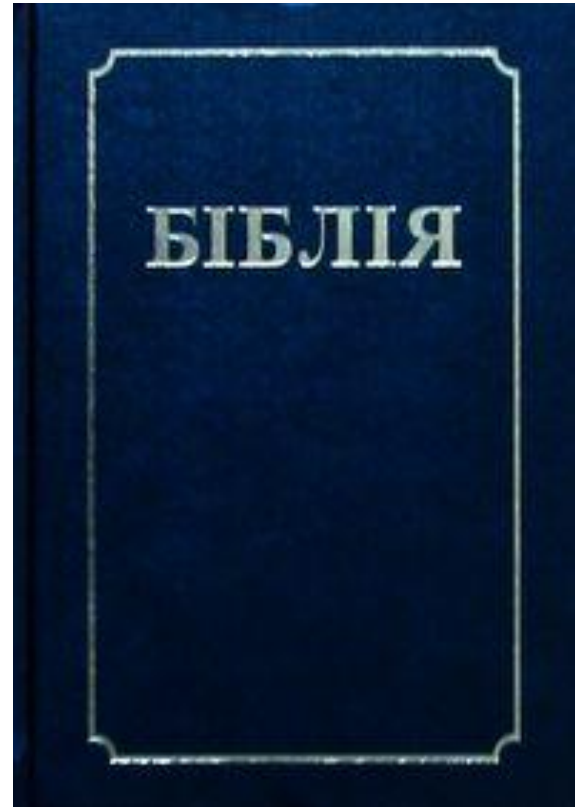
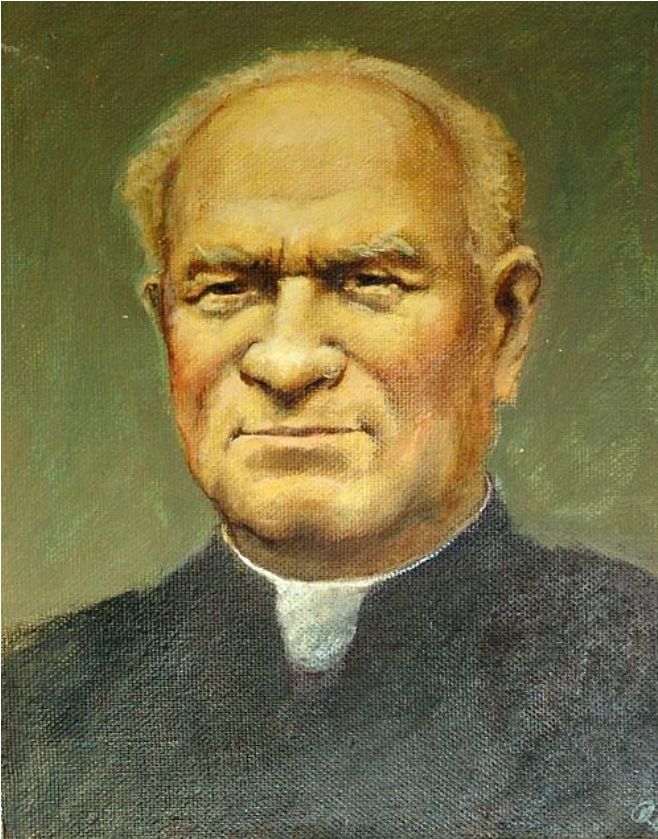
- ✓ **Формы** – індывідуальны супраціў, падпольныя гурткі і асяродкі, самвыдат
- ▣ **Агульнадэмакратычная плынь** – (А. Сахараў, А. Салжаніцын), М. Кукабака, група Ханжанкова

- **Нацыянальная плынь** – акадэмічны асяродак (М.Чарняўскі, З.Пазняк), асяродак “На Паддашку” (Я.Кулік, А.Марачкін), “Беларуская майстроўня” (С.Дубавец, Г.Мацур)

- ***Релігійная плынь*** – Э.Сабіла (баптызм), У. Чарняўскі (каталіцтва), В.Данілаў (уніяцтва)

- Метады барацьбы з дэсідэнцтвам – высылка, турэмнае зняволенне, прымусовая псіхіятрыя, звальненне з працы, вучобы, пазбаўленне савецкага грамадзянства

✓ **Замацаванне ўлады партыйнай наменклатуры (прывіляваны клас савецкага грамадства)**

- Кантроль партыі над саветамі, прафсаюзамі, камсамолам
- Прывілеі наменклатуры ў размеркаванні матэрыяльных каштоўнасцяў
- Пратэкцыянізм і карупцыя
- Герантакратыя – сталы ўзрост і слабое здароўе кіраўнікоў (сярэдні узрост членаў Палітбюро – 62 гады).

Вынік: Зніжэнне даверу народу да партыі і рост абыякавасці да савецкай ідэалогіі

Л. Брэжнеў і Э.
Хонекер

ГОСПОДИ! ПОМОГИ МНЕ ВЫЖИТЬ

СРЕДИ ЭТОЙ СМЕРТНОЙ ЛЮБВИ.

MEIN GOTT, HILF MIR, DIESE TÖDLICHE LIEBE ZU ÜBERLEBEN

✓ адсутнасць сур'ёзных узрушэнняў у палітычным жыцці краіны, сацыяльная стабільнасць і высокі ўзровень жыцця;

□ паляпшэнне матэрыяльнага становішча (жыллёвае пытанне, рост даходаў)

□ рост спажывецкіх адносін да рэчаіснасці

Вынік: пашырэнне негатыўных з'яў – п'янства, наркаманіі, марнатраўства, крадзежу дзяржаўнай уласнасці, дэфіцыту і спекулянства

Канстытуцыі СССР 1977 г. і БССР 1978 замацавалі кіруючую ролю КПСС і канцэпцыю “развітога соцыялізму”

Дэкларавалася:

1. Высокі эканамічны патэнцыял
2. Поўнае панаванне дзяржаўнай уласнасці
3. Адзінства савецкага народа
4. Вядучая і накіроўваючая роля партыі, як “партыі усяго народа”

Рэальнае становішча:

1. Асутнасць мадэрнізацыі гаспадаркі, нарастанне тэхнічнага і тэхналагічнага адставання ад капіталістычных краін
2. Незацікаўленасць працоўных у выніках сваёй працы, сацыяльная ўраўнілаўка
3. Ігнараванне этнічнай разнастайнасці народаў СССР, татальная русіфікацыя
4. Вынішчэнне іншадумства

Эканамічныя рэформы 1965 г. ("касыгінскія")

Сельская гаспадарка:

- Цвёрды і нязменны план на 5 гадоў для кожнага суб'екта гаспадарання
- Павышэнне закупачных коштаў на с/г прадукцыю ў 1,5-2 разы, 50% надбаўка за звышпланавую прадукцыю
- Умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы калгасаў
- Павышэнне самастойнасці калгасаў, элементы гаспадарчага разліку
- Зняцце абмежаванняў на ўтрыманне уласных гаспадарак

- С/г рэспублікі стала рэнтабельнай
- Спецыялізацыя с/г па зонах і ўнутры раёнаў, стварэнне адзінага аграпрамысловага комплексу рэспублікі.
- Разгортванне меліярацыйных работ і павелічэнне пасяўных плошчаў

Прамысловасць:

- Скарачэнне планавых паказнікаў са 100 да 8
- Ацэнка эфектыўнасці працы прадпрыемства па аб'ёму рэалізацыі прадукцыі
- Павышэнне самастойнасці прадпрыемстваў , гаспадарчы разлік
- Стварэнне на прадпрыемствах грашовых фондаў для развіцця вытворчасці, матэрыяльнага стымулявання, сацыяльнага забеспячэння
- Змена сістэмы кіравання вытворчасцю – ліквідацыя саўнаргасаў і аднаўленне

Вынікі рэформы

- 8-я пяцігодка (1966-1970) стала самай паспяховай за ўвесь час існавання СССР (“залатая пяцігодка”)
- У БССР уведзена ў эксплуатацыю 78 буйных прадпрыемстваў, 222 вытворчых і навукова-вытворчых аб’яднанняў (оптыка-механічнае аб’яднанне, “Інтэграл”)
- Вызначальны напрамак набылі энергетыка, машына- і прыборабудаванне, хімія і нафтахімія, электроніка і радыёэлектроніка, вытворчасць мінеральных угнаенняў

Згортванне рэформ

- Адсутнасць падтрымкі рэформ сярод партыйнага кіраўніцтва, перамога кансерватыўнага крыла
- Прыярытэт ідэалогіі над эканамічнымі метадамі, нежаданне рэфармаваць камандна-адміністрацыйную сістэму
- Экспарт энерганосбітаў і магчымасць забяспечваць матэрыяльны ўзровень жыцця насельніцтва без структурных рэформ
- **Вынік:** зніжэнне тэмпаў і тармажэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця, нарастанне крызісных з'яў

Нарастанне крызісных з'яў

- У пач. 80-х гг. крызіс у с/г: не расла ўраджайнасць, страты прадукцыі пры ўборцы, транспарціроўцы і захоўванні (20-49%)
- Абвастрэнне харчовай праблемы: рост закупаў харчавання за мяжой, увядзенне нарміраванага спажывання
- Стварэнне Аграрна-прамысловага комплексу СССР (Белаграпрам) і прыняцце Харчовай праграмы (1982) – не выканалі сваёй функцыі

- Рост даходаў не забяспечваўся адпаведным ростам выпуску тавараў народнага спажывання, што прыводзіла да дэфіцыту, чэргаў
- Пагаршэнне экалагічнага становішча ў рэспубліцы

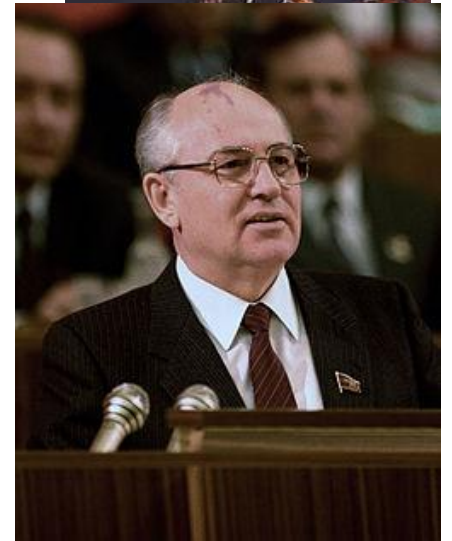

СССР на міжнародній арені

- **2-я пал. 60-х** – абвастрэнне канфрантацыі з Захадам (вайна ў В’єтнаме, увод войск у Чэхаславакію, канфлікт з Кітаем)
- **к. 60 – 1 пал. 70-х гг.** – міжнародная разрядка, паляпшэнне адносін СССР з Захадам, спыненне гонкі ўзбраенняў (дагавор аб прадухіленні ядзернай вайны, сумесны касмічны прэкт СССР і ЗША, усталяванне адносін з ФРГ)
- **к. 70 – 1 пал. 80-х гг.** – абвастрэнне канфрантацыі (“экспарт рэвалюцыі”, вайна СССР у Афганістане)

**5. Спробы
палітычнай і
эканамічнай
мадэрнізацыі
СССР у гады
“перабудовы”,
1985-1990 гг.**

- 1982 г. – памірае Л.І. Брэжнеў
- Генеральным сакратаром ЦК КПСС становіцца **Ю.У. Андропаў**, пачынаецца барацьба з карупцыяй і ўмацаванне дысцыпліны, нарастае канфрантацыя з Захадам
- У 1984 г. кіраўніком краіны становіцца **К.У. Чарненка**, кароткі перыяд вяртання “застою”
- У 1985 г. Генеральным сакратаром ЦК КПСС выбраны самы малады член Палітбюро

Мэты “перабудовы”

- Дэмакратызацыя палітычнай сістэмы і грамадства.
- Рэфармаванне эканомікі, “паскарэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця”.
- Разрадка ў знешняй палітыцы, спыненне гонкі ўзбраенняў.

- Палітыка галоснасці і дэмакратызацыі – стварэнне сацыялізму “з чалавечым тварам”
- Адмена цэнзуры (друкуюцца забароненыя пісьменнікі, дэсідэнтны)
- Аднаўленне працэсаў рэабілітацыі ахвяр сталінскіх рэпрэсій

- Стварэнне пастаяннага парламента Вярхоўнага Савета СССР (1989) і Вярхоўнага савета БССР (1990) на альтэрнатыўнай аснове (на 310 месцаў 1769 кандыдатаў), увядзенне пасады Прэзідэнта СССР (1990) і выбары М.С. Гарбачова
- Адмена манаполіі КПСС і з'яўленне палітычнай апазіцыі (1989 – рух БНФ “Адраджэнне”)
- Абвастрэнне міжнацыянальных адносін у СССР і “парад суверэнітэтаў” (1988-1991) – прыярытэт рэспубліканскага заканадаўства над саюзным
- **27 ліпеня 1990 – дэкларацыя аб**

Этапы эканамічнага рэфармавання

1. 1985-86 (паскарэнне)

- 1) Выкарыстанне “скрытых рэзерваў”
(максімальная загрузка вытворчых
магутнасцяў, шматзменная праца;
умацаванне працоўнай дысцыпліны;
прапановы рацыяналізатары;
развіццё сацспаборніцтва).
- 2) Антыалкагольная кампанія.
- 3) Барьцьба з “непрацоўнымі
даходамі”
- 4) Дзяржпрыёмка.

Вынік: рост колькасці аварый,
скарачэнне даходаў ад продаж
спіртнога, павелічэнне
адміністрацыйнага апарату

26 красавіка 1986 – аварыя на Чарнобыльскай АЭС

- 23% тэрыторыі БССР забруджана
- Выведзена з абароту каля 20% с/г угоддзяў
- Ліквідавана 415 населеных пунктаў
- Агульныя страты: 32 гадавыя бюджэты БССР

2. 1987-89 (увядзенне элементаў рынку)

- Пашырэнне самастойнасці прадпрыемстваў, пераход на гаспадарчы разлік і самафінансаванне
- З'яўленне прыватнага сектару (кааперацыя)
- Арэнда зямлі і ўвядзення новых форм гаспадарання у с/г (агракамбінаты, фермерства)
- Скарачэнне выдаткаў на ВПК
- Скарачэнне міністэрств і ведамств
- Адмена манаполіі дзяржавы на знешнеэканамічную дзейнасць (СП)

Вынікі: легалізацыя “цэнявой эканомікі”,

творчы і сапрады увядзенне тэлефоннай інфляцыя

3. 1989-1991 (пераход да рынку)

- Паэтапная прыватызацыя
- Абмежаванне эканамічнай улады цэнтра

Вынікі: развал эканамічных сувязяў паміж рэспублікамі, рост інфляцыі, беспрацоўя, збядненне насельніцтва

Асаблівасці Беларусі: больш мяккая форма негатыўных працэсаў за кошт назапашанага патэнцыялу.

“Новае палітычнае мысленне”

- Змена знешнепалітычнага курсу СССР, адыход ад канфрантацыі з Захадам
- Курс на раззбраенне
- Вывад войск з Аўганістана (1989)
- Аб'яднанне ФРГ і ГДР (1990)

Вынікі “перабудовы”

палітычныя

- Разбурэнне таталітарнай сістэмы
- Замацаванне палітычных свабод і свабоды сумлення
- Стварэнне пастаяннага парламента
- Пачатак дэмілітарызацыі краіны
- Ліквідацыя гонкі ўзбраенняў і ваеннага супрацьстаяння дяржаў

Негатыўныя

- Абвастрэнне міжнацыянальных супярэчнасцяў
- Пагаршэнне сацыяльна-эканамічнага становішча насельніцтва
- Паслабленне ўлады ў цэнтры і на месцах
- Парушэнне эканамічных сувязяў паміж рэспублікамі
- Паслабленне абароназдольнасці ўсіх рэспублік

**6. Адукацыя і
навука БССР
ў 1944-1985 гг.**

сяр. 40 – сяр. 50-х гг.

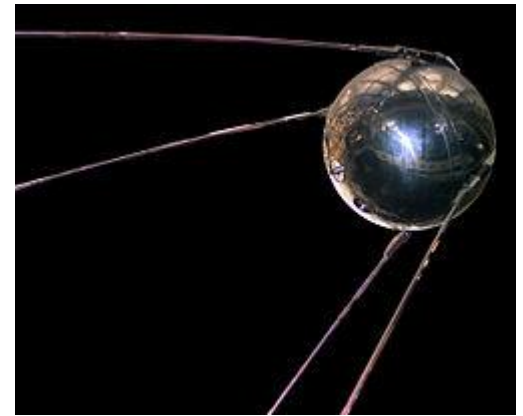
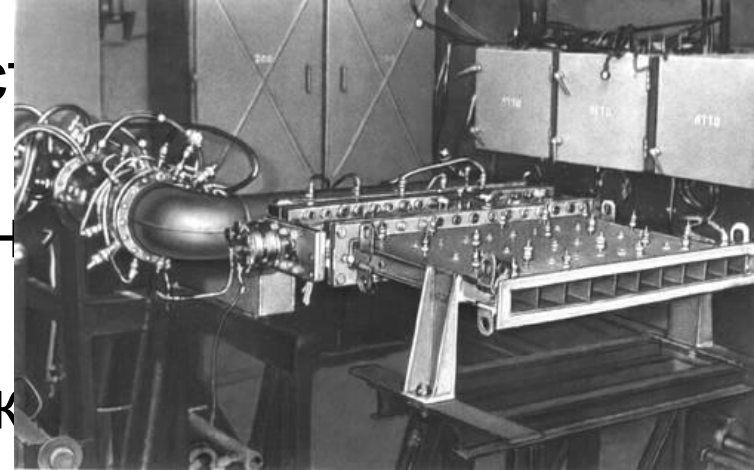
- Аднаўленне матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстаноў адукацыі і навукі
- Недахоп настаўнікаў, выкладчыкаў, вучоных
- Да 1950 г. адноўлена сетка сярэдняй, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі, створана наоў у Заходняй Беларусі
- Пераход да ўсеагульнага 7-гадовага навучання
- Стварэнне вячэрніх школ рабочай і

- Да 1955 г. ў БССР працуе 123 сярэднія спецыяльныя установы
- Вяртаюцца з эвакуацыі і аднаўляюць працу ВНУ – БДУ, педінстытуты, кансерваторыя, БПІ, медыцынскі інстытут
- Ствараюцца новыя ВНУ – Беларускі тэатральны інстытут (1945), Мінскі дзяржаўны інстытут замежных моў (1948).
- У 1950 г. у БССР мелася 29 вышэйшых навучальных устаноў.
- Заідэлагізаванасць навукі, дзяленне на “сацыялістычную” і “капіталістычную”
- Тэндэнцыя – скарачэнне навучання на беларускай мове, выкараненне нацыянальных асноў адукацыі.

сяр. 50 – сяр. 60-х гг.

- 1958 г. – рэформа адукацыі па увядзенню політэхнічнага навучання і працоўнага выхавання.
- 1959/60 гг. – ператварэнне сямігодак у васьмігодкі, сярэдніх 10-гадовых у 11-гадовыя з вытворчым навучаннем (з 1964 вяртанне назад), стварэнне пры школах майстэрняў
- 1959 г. – Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР
- Стварэнне новых ВНУ
- Узмацненне русіфікацыі – вывучэнне беларускай мовы на выбар бацькоў, поўная русіфікацыя ВНУ

- Павелічэнне асігнаванняў, рост колькасці навуковых устаноў і навуковых работнікаў, асваенне космасу, атамная энэргетыка
- Вядучая роля – Акадэмія навук БССР (*стварэнне новых інстытутаў і навуковых накірункаў*).
- Галіновыя навука – аўтаматызацыя і рабатызацыя прамысловасці
- **Тэндэнцыі** - слабое пранікненне навуковых дасягненняў у прамысловасць, ідэалагічныя абмежаванні развіцця сацыяльна-гуманітарных навук

сяр 60 – сяр. 80-х гг.

- Увядзенне трохгадовай пачатковай адукацыі, усеагульнай сярэдняй адукацыі
- Павелічэнне колькасці ВНУ да 33, колькасці выпускнікоў у 3 разы (ад 1950 г.)
- Дэнацыяналізацыя вучэбна-выхаваўчага працэсу, нігілізм у адносінах да мовы і культуры
- Высокія дасягненні ў галіне матэматыкі, оптыкі, спектраскапіі, паўправаднікоў (35